

Uchwała Nr XV/108/19
RADY MIEJSKIEJ W CHODCZU
z dnia 30 grudnia 2019r.

w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r., poz. 2277), art. 10 ust 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r. poz. 852 ze zm.) oraz art. 9 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r., poz. 447) w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, **Rada Miejska w Chodczu uchwała, co następuje:**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chodcza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Chodecz.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Anna Twardowska

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1, 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i zgodnie z art. 10 ust. 2 i 3 przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych. Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy. W odniesieniu do art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii niniejsza uchwała zawiera również program przeciwdziałania narkomanii na terenie Miasta i Gminy Chodecz.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy. Gminny program na rok 2020 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok jest zasadne.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Wstęp

W grupie wielu problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż dotyczą różnych sfer naszego życia i powodują wielorakie szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno te wymierne, związane choćby z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością, jak i te niewymierne jakimi są cierpienie i ból. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną patologii życia społecznego, ponieważ nałóg alkoholowy dotyka nie tylko samego chorego, ale także jego rodzinę, najbliższe otoczenie. Powoduje codzienną frustrację, kłamstwa, rozczarowania, lęki, stresi, dramaty i obawy. Osoby uzależnione od alkoholu niszczą siebie i swoje rodziny powodując ich degradację: od utraty pozycji materialno - społecznej poprzez patologiczne zachowania, w tym przemoc w rodzinie, utratę zdrowia do tworzenia negatywnych wzorców i postaw społecznych. Najbardziej cierpią dzieci, ponieważ alkoholizm dorosłych odbiera im poczucie bezpieczeństwa, miłości, a tym samym możliwość normalnego rozwoju. Problemy wynikające z nadużywania napojów alkoholowych najczęściej kojarzą się z uzależnieniem. Koncentracja na uzależnieniu powoduje lekceważenie i zaniechanie negatywnych skutków ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu. Te wzorce picia alkoholu powodują znacznie większe szkody, ponieważ obejmują licniejszą część populacji. Corocznie, z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób. Z danych Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia, po nadciśnieniu tętniczym i nikotynie, a przed np. chorobami nowotworowymi. Nadużywanie alkoholu uważane jest za jedną z ważniejszych przyczyn zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze – koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej, powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. Z używaniem alkoholu przez młodocianych wiąże się m.in. obniżenie wieku inicjacji seksualnej, niechciane ciążę i ryzyko zarażenia wirusem HIV. Młodociani podatni na wpływy i przyzwolenie są bezkrytyczni na kwestie spożywania alkoholu i chętnie przyjmują ten sposób spędzania czasu wolnego, co zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i w konsekwencji prowadzi do nałogu. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka – poznawczy, emocjonalny i społeczny. Dzieci te doświadczają wielu traumatycznych sytuacji i przeżyć, w tym przemocy ze strony rodziców (opiekunów), które zagrażają ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Doświadczanie przewlekłego stresu sprawia, że dzieci częściej chorują i są słabsze fizycznie. Mają też problemy z przystosowaniem się do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązywać satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. W rodzinie dysfunkcyjnej brakuje prawidłowych

wzorców, norm i systemu wartości, przekazywanych dzieciom w procesie ich wychowania. Część osób, które wychowywały się w rodzinach alkoholowych, wynosi z nich takie doświadczenia, które w znaczącym stopniu zakłócają ich funkcjonowanie w życiu dorosłym.

Obecnie nikt nie zastanawia się już, czy warto pomagać osobom, a szczególnie dzieciom, rodzinom z problemem alkoholowym oraz występującą przemocą. Pomaganie powinno oznaczać przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, uczenie radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu – bez używek. Ale pomaganie to również minimalizowanie, ograniczanie skutków choroby alkoholowej u osoby uzależnionej, jak i jej otoczenia. Zatem udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym musi być jednym z priorytetowych zadań, które podejmują samorządy lokalne w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jako systemu zintegrowanych działań różnych instytucji, a więc ośrodka pomocy społecznej, szkoły, policji czy służby zdrowia, a także terapeuty uzależnień, pedagoga czy psychologa.

Gminy dysponują największą wiedzą o problemach swojej społeczności, dlatego powinny stosować środki zaradcze i naprawcze dla swoich mieszkańców. Działania lokalne mają największy wpływ na zmianę niewłaściwych postaw i zachowań mieszkańców.

Skala problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych jest na tyle poważna, iż każda gmina zobligowana jest Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz.852 z późn. zm.) do corocznego uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Uchwalany corocznie program stanowi podstawę do prowadzenia działań mających na celu rozwiązywanie problemów wynikających z zażywania i nadużywania substancji psychoaktywnych. Stanowi on część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Wymienione wyżej ustawy określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację. Zadania te obejmują m.in.:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;

7. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;

8. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Diagnoza środowiska lokalnego

W gminie Chodecz na 5960 mieszkańców (stałe zameldowanie), zdecydowana większość, bo 4152 osoby mieszkają na wsi (dane na 31 października 2019 r.). Z danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że w gminie jest 349 osób bezrobotnych (w tym 259 osób mieszka na wsi), z czego tylko 20 osób ma prawo do zasiłku. Dokumenty źródłowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że pomocą społeczną objętych jest w naszej gminie 259 rodzin. Rodzinom tym udzielana jest pomoc z różnorodnych powodów: m. in. z powodu bezrobocia – 165 rodzinom, niepełnosprawności – 41 rodzinom, długotrwałej choroby – 57 rodzinom, 33 rodzinom przyznano pomoc z powodu nadużywania alkoholu przez członka rodziny, a 50 rodzinom zostało przyznane wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, aż w 192 rodzinach istnieje problem ubóstwa, a 59 rodzinom została udzielona pomoc z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Wywiady środowiskowe wskazują, że większość klientów boryka się ze zróżnicowanymi, nakładającymi się problemami rodzinnymi, finansowymi, w tym z problemem nadużywania alkoholu. Dlatego tak istotne jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze profilaktycznym i naprawczym. Zważywszy na szeroki katalog skutków, czy szerokie spektrum negatywnego oddziaływania choroby alkoholowej należy konsekwentnie wdrażać niezbędne działania minimalizujące zjawisko uzależnienia.

Z informacji przekazanych przez zakłady opieki zdrowotnej wynika, że w naszej gminie w 2019r.(do października) nie było zgonów, których bezpośrednią lub pośrednią przyczyną było nadużywanie alkoholu czy narkotyków.

Dane przekazane przez Policję świadczą o tym, że nadużywanie alkoholu jest często przyczyną wypadków czy innych wykroczeń związanych z naruszeniem prawa.

W 2019 roku Policja zanotowała:

- 19 interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu, (w tym jedna dotyczyła osoby nieletniej)
- istnienie 4 środowisk podejrzanych o występowanie przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków,
- 3 postępowania o znęcanie fizyczne i psychiczne, które były związane z nadużywaniem alkoholu
- zatrzymanie 3 sprawców przemocy domowej,
- popełnienie 16 przestępstw pod wpływem alkoholu i związanych z jego nadużywaniem,
- nie odnotowano żadnych wypadków ani wykroczeń drogowych związanych z nadużywaniem alkoholu.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) Rada Miejska w Chodczu podjęła Uchwałę Nr XLV/296/18 z dnia 21 sierpnia 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta i gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Rada Miejska uchwaliła:

1. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 22 zezwolenia
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 16 zezwoleń

2. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 5 zezwoleń

3. Na terenie miasta i gminy Chodecz ustala się minimalną odległość 25 m dla punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych mierząc od drzwi wejściowych punktu sprzedaży do drzwi wejściowych obiektu szkoły, placówki oświatowo – wychowawczej i placówki opiekuńczej, plaż, kąpielisk, kościołów i cmentarzy. Pomiaru dokonuje się najkrótszym szlakiem komunikacyjnym dla pieszych zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

4. W miejscach publicznych zabrania się spożywania napojów alkoholowych, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku wydała do października 7 pozytywnych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z w/w uchwałą.

Zmiany wprowadzone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) w 2018 roku dały samorządom nowe kompetencje. Przedstawiciele władz lokalnych mogą m.in. decydować o ograniczeniu sprzedaży alkoholu w godzinach od 22.00 do 6.00 rano. Takie uprawnienie daje nowe możliwości samorządom w zakresie kształtowania lokalnej polityki obejmującej ograniczenie dostępności fizycznej do alkoholu. Skorzystanie z tego uprawnienia pozwala wyjść naprzeciw częstym prośbom mieszkańców skarżących się na problemy powodowane przez osoby nietrzeźwe, poprzez objęcie wyznaczonego terenu zakazem sprzedaży alkoholu.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi wpływ ma wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazały badania ESPAD, większość badanych młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocentowych, mimo że sprzedawanie i podawanie alkoholu osobom niepełnoletnim jest przestępstwem. Dlatego niezmiennym aspektem profilaktyki jest kontynuacja prac w zakresie monitoringu i kontroli sprzedaży napojów alkoholowych przede wszystkim osobom nieletnim.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 6 punktach sprzedaży napojów alkoholowych. W tym zakresie sprzedawcy z reguły przestrzegają prawa, nie odnotowano przypadku sprzedaży alkoholu nieletnim, ale ciągle pojawiają się sygnały o takiej sprzedaży osobom nietrzeźwym.

W zakresie oddziaływania bezpośredniego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W tym roku został skierowany do sądu jeden wniosek o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W zakresie działalności pomocowej istotnym ogniwem wsparcia dla mieszkańców jest Punkt Informacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej znajdujący się w Chodczu, ul. Waryńskiego 16 działający od 2003 roku. Terapeuta uzależnienia od alkoholu pełni dyżury

2 razy w miesiącu – w piątki, w godzinach od 16.00 do 19.00. Pomoc, jaką można uzyskać w tym punkcie obejmuje m.in. następujące kategorie: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym; udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie; motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc; udzielanie pomocy prawnej.

Chodecka grupa AA „Promyk”, która regularnie spotyka się w świetlicy opiekuńczo – wychowawczej w każdy piątek, liczy kilkudziesięciu „stałych członków”, zaś grupa Al-Anon – około 10 członków. Spotkania grup samopomocowych są z zasady wspierane z zewnątrz co oznacza, że często w spotkaniach uczestniczy o wiele więcej osób. Są to anonimowi alkoholicy spoza terenu gm. Chodecz i ci mieszkańcy naszej gminy, którzy próbują zachować trzeźwość. Grupa AA ma w swoim składzie liderów; osoby z dorobkiem wieloletniej abstynencji, dające świadectwa trzeźwości. Raz w miesiącu organizowane są mitingi – spotkania otwarte dla wszystkich chętnych, zainteresowanych problematyką.

Bardzo ważne jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia osoby uzależnione i współuzależnione korzystały z oferty ruchów samopomocowych; przede wszystkim aby systematycznie uczestniczyły w mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia. Dlatego Komisja widzi potrzebę kontynuacji działań terapeutycznych jako najistotniejszych zadań programu. Działalność punktu informacyjnego i grup wsparcia, jest niezbędnym instrumentem przeciwdziałania alkoholizmowi, bez którego nie jest możliwe skuteczne oddziaływanie lecznicze. W tym mieści się finansowanie wizyt specjalisty i spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości w Licheniu.

Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dlatego kolejnym istotnym punktem programu jest działalność świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, z którą komisja wiąże sprawę opieki nad dziećmi w czasie wolnym - organizacja zajęć wychowawczych dostosowanych do zainteresowań. Należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci potrzebujące wsparcia w różnym wymiarze: od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej.

Dużą wagę przyłożyć należy do odpowiedniego zidentyfikowania negatywnych zjawisk związanych z substancjami psychoaktywnymi, które zachodzą lub mogą zajść w naszej społeczności.

Używanie narkotyków jest problemem złożonym i niejednorodnym. Co jakiś czas mamy do czynienia z pojawiającymi się nowymi trendami i zjawiskami w tym zakresie. Badania przeprowadzone w Polsce w ostatnich latach wskazują, że coraz mniej młodych ludzi eksperymentuje z substancjami nielegalnymi, z narkotykami tzw. „starej szkoły” takimi jak amfetamina, heroina itp. Nie świadczy to jednak o spadku zainteresowania substancjami psychoaktywnymi, ponieważ powstała luka wypełniają substancje psychoaktywne np. łatwo dostępne dopalacze. Jest to obszar nieznany, stąd stopień zagrożenia dla zdrowia publicznego jest trudny do oceny. Niemniej jednak przyjąć należy, że zachodzące u nas zjawiska, trendy i problemy wynikające z używania substancji psychoaktywnych pokrywają się z tymi obserwowanymi w skali kraju, a to daje możliwość, przy niewątpliwym braku szczegółowych i wiarygodnych danych na temat tak specyficznego zjawiska jak uzależnienia, tworzenia przesłanek, na bazie których opierają się założenia co do form i narzędzi realizacji zaplanowanych zadań.

Z uwagi na fakt, że najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych są ludzie młodzi, najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw. Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie i motywy swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność, można będzie zmniejszyć poszukiwania za alkoholem i środkami odurzającymi.

Wśród uczniów szkoły podstawowej nie zauważa się większych problemów związanych z uzależnieniami. Uwagę zwraca jednakże fakt, że znaczna część społeczności uczniowskiej w głównej mierze większość czasu wolnego w szkole lub w czasie wolnym spędza na korzystaniu z nowoczesnych technologii.

U uczniów widać ogromne przywiązanie przede wszystkim do telefonu komórkowego, w którym jest dostęp do Internetu. Zauważa się również, że większość młodych ludzi woli korzystać z telefonu komórkowego w celu skontaktowania się z rówieśnikami od bezpośrednich relacji z drugim człowiekiem. Wśród młodzieży szkolnej występuje również problem palenia papierosów oraz e-papierosów. Jednakże trudno określić, jaka część uczniów jest uzależniona, ponieważ na terenie szkoły są sporadyczne przypadki, kiedy uczniowie są na tym przyłapywani. Nie zauważono oraz nie stwierdzono aktualnie nadużywania przez uczniów alkoholu czy używania środków psychoaktywnych.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o tzw. szkolne programy wychowawcze i profilaktyki. Celem tych programów jest przede wszystkim: eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, rozwijanie postaw prozdrowotnych, promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych.

Zadania i sposoby realizacji programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu:

Kontynuacja pracy Punktu Informacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej.

- Diagnostyka problemów alkoholowych rodziny.
- Konsekwentne motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia.
- Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu.
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej.

2. Udzielanie pomocy - działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyka.

• Finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, w tym zatrudnienie wychowawcy, dożywianie dzieci uczęszczających do świetlicy, wdrażanie projektów opiekuńczo- wychowawczych w świetlicy ze szczególnym uwzględnieniem okresu wakacyjnego.

• Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących spędzania czasu wolnego, w tym organizacja spotkania oplatkowego dla wykluczonych społecznie i uzależnionych

- Współorganizowanie i współfinansowanie spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży (np. zakup programu profilaktyki uzależnień).
- Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych dotyczących profilaktyki alkoholowej, przeciwdziałania narkomanii.
- Zakup materiałów profilaktycznych np. pakietów kampanii profilaktycznych i ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów.

- Monitorowanie skali problemów alkoholowych w gminie – dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów.
3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych:
- Umożliwienie mieszkańcom dostępu do usług prawniczych i psychologicznych, mających związek z uzależnieniem od alkoholu.
  - Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania trzeźwościowe.
  - Organizacja i dofinansowanie wyjazdu na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin.
  - Pozyskiwanie dla mieszkańców nowych usług np. programów dla sprawców przemocy w rodzinie.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.
  - Kontrola z upoważnienia Burmistrza Chodcza punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.
  - Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym.
5. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego. Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe, w tym:
- skierowanie osoby na badanie biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
  - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.
6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Współrealizacja z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej działań wymienionych w programie, a w szczególności:
- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
  - przeprowadzanie spotkań motywacyjnych z osobami uzależnionymi mające na celu poddanie się leczeniu odwykowemu,
  - prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego,
  - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
  - kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sporządzanie na ich podstawie protokołów,
  - inicjowanie i stała współpraca z instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.

Cele programu

1. Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz

zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

2. Cele szczegółowe Programu:

- promocja zdrowia - uświadamianie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych
- promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu.
- profilaktyka z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
- zmniejszanie patologii życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie
- zmniejszanie rozmiarów naruszania prawa na rynku alkoholowym

W/w cele uwzględniają cel operacyjny określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, tj. „Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Adresaci programu

Odbiorcami programu są mieszkańcy miasta i gminy, w szczególności:

1. Dzieci i młodzież.
2. Osoby i rodziny dotknięte problemem alkoholowym.
3. Osoby i rodziny zagrożone problemem alkoholowym.

Sposób realizacji i finansowania

Realizacja zadań nastąpi poprzez : zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia i informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu, zwiększanie dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności co do przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu, monitoring nadużywania alkoholu w obszarach ochrony zdrowia, porządku publicznego, pomocy społecznej.

Program finansowany będzie ze środków uzyskanych z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określonych w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2020 r. – dz. 851, rozdz. 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi , tj. 95.000,00 zł. Preliminarz wydatków programu przedstawia główne zadania do wykonania w 2020 r, natomiast w budżecie gminy na 2020 r. zawarto szczegółową klasyfikację tych wydatków.

W przypadku zmian w budżecie spowodowanych zwiększeniem lub zmniejszeniem wpływów, o których mowa wyżej, program będzie dostosowany do faktycznych możliwości finansowych.

Podmioty realizujące program

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu współpracując z :

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policją,
- placówkami oświatowymi,
- służbą zdrowia

Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Komisji, powołanym przez Burmistrza Chodcza, przysługuje wynagrodzenie w kwocie 80 zł za udział w posiedzeniu. Dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniu jest lista obecności. Liczbę spotkań określa pkt. VI, 10 *Szczegółowych zadań programu wraz z wydatkami na 2020 rok*.

**Szczegółowe zadania programu wraz z wydatkami
na 2020 rok**

Lp.	RODZAJ ZADANIA	ZAKRES WYDATKÓW	TERMIN	SZACUNK. KOSZT
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu.	-	I - XII	17.280,-
1.	Funkcjonowanie Punktu Informacyjnego Pomocy Terapeutycznej i Psychologicznej	Koszt wynagrodzenia terapeuty uzależnienia od alkoholu Koszt wynagrodzenia psychologa	I - XII	60 zł x 6 godz. x 12 m-cy = 4.320,- zł 180 zł x 6 godz. x 12 m-cy = 12 960,- zł
2.	Regularne spotkania grup samopomocowych (AA, Al-Anon)		I - XII	
II.	Udzielanie rodzinom pomocy -działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyczne informacyjno - edukacyjne dla mieszkańców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	-	I - XII	71.040,-
3.	Funkcjonowanie świetlicy opiekuńczo - wychowawczej	Koszty działalności placówki w tym: zatrudnienia wychowawcy w świetlicy opiekuńczo - wychowawczej, dożywiania dzieci, pomocy dydaktycznych i innych kosztów (eksploatacji i wynajmu pomieszczeń).	I - XII	52.650,-

4.	Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących zdrowego spędzania czasu wolnego tj. działalności półkolonii letnich z programem profilaktycznym oraz gminne spotkanie opłatkowe dla wykluczonych społecznie w tym osób uzależnionych od alkoholu.	Dofinansowanie zakupu ; artykułów spożywczych, nagród dla uczestników konkursów i turniejów oraz programów i koncertów profilaktycznych	I - XII	10.390,-
5.	Monitoring i badania dotyczące skali problemów alkoholowych w gminie, diagnoza problemów społecznych	Pozyskiwanie informacji od szkół, policji, służby zdrowia	I - XII	5.500,-
6.	Czynny udział w kampaniach edukacyjnych	Zakup materiałów edukacyjnych	I – XII	2.500,-
III	Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych		I – XII	1200,-
7.	Wspieranie grup wsparcia w zakresie lokalowym, organizacyjnym, mentalnym	Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania i mityngi lokalnych samopomocowych grup wsparcia , dofinansowanie spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości (koszty dojazdu) w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin – grup wsparcia osób mających problem z alkoholem	I – XII VII - VIII	- 1200,-

IV.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	-	I - XII	-
8.	Wykonywanie z upoważnienia Burmistrza Chodcza działań dotyczących legalności sprzedaży napojów alkoholowych	Kontrole punktów sprzedaży alkoholowych	I - XII	-
V.	Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego	-	I - XII	1000,-
9.	Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe	Opłaty sądowe i koszty biegłych	I - XII	1000,-
VI.	Działalność GKRPA	-	I - XII	4.480,-
10.	Praca członków komisji w zakresie inicjowania wymienionych w programie działań, w szczególności kierowania spraw do sądu o leczenie odwykowe i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Wynagrodzenie członków Komisji	I - XII	8 sp. x 7os. x 80 zł = 4.480,-
			Razem:	
				95.000 ,-

PRZEWODNICZĄCY RADY

Anna Twardowska